

Aan:

De heer B.C. van den Dikkenberg

In afschrift aan:

Provinciale staten van Utrecht

DATUM 3-9-2019
NUMMER 81F67729
UW BRIEF VAN 20-6-2019
UW NUMMER 81F37D1D
BIJLAGE n.v.t.

DOMEIN FLO
REFERENTIE M.H. Simhoffer/H. van den Oever
DOORKIESNUMMER +31620498236
E-MAILADRES marleen.simhoffer@provincie-utrecht.nl
ONDERWERP BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE VRAGEN
betreffende Westdijk in Bunschoten (d.d. 20-06-2019).

Geachte heer Van den Dikkenberg,

Al eerder verontschuldigde wij ons voor het feit dat uw vragen medio juni jl. om onduidelijke redenen in het ongereede zijn geraakt, waardoor de beantwoording van uw vragen helaas is vertraagd. Bij deze treft u alsnog onze antwoorden aan op de door u gestelde vervolgvragen over de vervuilde grond in de Westdijk in Bunschoten. Wij hebben Provinciale Staten reeds eerder (op 4 juni 2018) middels een memo op de hoogte gesteld van deze kwestie en de betrokkenheid van de provincie Utrecht in deze. Hieronder herhalen wij eerst uw toelichting. Vervolgens recapituleren wij de nu ontstane situatie (Wat vooraf ging) en daarna beantwoorden wij uw vragen.

Toelichting:

De vervuilde grond in Bunschoten is intussen een lang slepende kwestie geworden. Intussen wordt aangelegen agrariërs zelfs geadviseerd hun koeien niet uit de sloot te laten drinken. Wij hebben naar aanleiding van deze kwestie een aantal schriftelijke vragen.

Wat vooraf ging

Het Waterschap Vallei & Veluwe (WSVV) heeft de Westdijk in Bunschoten-Spakenburg versterkt om aan de huidige normen voor dijkveiligheid te gaan voldoen. Deze versterking is onderdeel van het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). De dijkversterking van de Westdijk - uitgevoerd in 2016 en afgewerkt in 2017 - bestaat uit het vergroten van de binnenberm van de dijk. In de kern van de aanberming is circa 75.000 m³ thermisch gereinigde grond (TGG) toegepast. Dit vanuit de circulaire ambities van het waterschap en het HWBP. Als bekleding is klei gebruikt. Door een slappe ondergrond (mineraalarm veen) is de oorspronkelijke bodem ingeklonken waardoor de TGG-toepassing deels onder de grondwaterspiegel is komen te liggen. Tijdens de afronding van de dijkversterking medio 2017 blijkt dat stoffen uit de toegepaste TGG uitspoelen naar het oppervlakte- en grondwater. De hoogste concentraties worden aangetroffen in de sloot direct naast de dijk (de teensloot) en naarmate de afstand tot de dijk groter wordt, nemen de concentraties in de poldersloten af.

1. In hoeverre is de provincie vanuit haar toezichhoudende taak op de waterschappen betrokken bij deze kwestie?

Antwoord:

De provincie Utrecht heeft vanuit o.a. haar toezichhoudende taak op de waterschappen betrokkenheid bij dit project. Provincie en gemeente kunnen beide artikel 13 – het zogenaamde Zorgplicht artikel – van de Wet bodembescherming handhaven. Deze bepaling verplicht eigenaren bij nieuwe bodemverontreiniging (dus ook grondwater) tot het nemen van alle maatregelen die (redelijkerwijs) kunnen worden geveegd. Het waterschap moet hiertoe een plan van aanpak opstellen en dat plan moet door provincie/RUD Utrecht worden getoetst aan wet- en regelgeving.

2. Wat heeft de provincie tot nu toe gedaan om het probleem op te lossen?

Antwoord:

In mei 2018 en op 11 maart 2019 heeft voormalig gedeputeerde Pennarts met de meest betrokken partijen (waterschap, gemeente en provincie) over de aanpak van de verontreiniging bestuurlijk overleg gevoerd. Hierin is met alle partijen het uitgangspunt besproken om over te gaan tot volledige verwijdering van de TGG. Aangezien dit de meest ingrijpende en kostbare variant is, is er afgesproken dat partijen nauw zullen samenwerken en elkaar op de hoogte zullen houden van nieuwe ontwikkelingen. Sinds die tijd werken partijen nauw samen om tot een oplossing te komen. Het afgelopen jaar is er veel onderzoek gedaan naar de daadwerkelijke verontreinigingen en de kwaliteit van het aangebrachte materiaal. Enerzijds om (tijdelijke) lokale beheersmaatregelen te kunnen treffen, anderzijds om een definitieve bestemming van het verontreinigde materiaal te kunnen bepalen. Als provincie verzorgen we input in de vorm van een medewerker die capaciteit en kennis levert in dit zoekproces. Gezien de complexiteit en omvang van het project, is het belangrijk om grondig te werk te gaan en optimaal te communiceren met stakeholders. Dit kost veel tijd. Maar tegelijkertijd genereert dat draagvlak, kennis en inzicht waarmee we tot een constructieve en gedragen oplossing kunnen komen.

3. Wij begrijpen dat het lastig is een plek te vinden waar de vervuilde grond gebracht kan worden en dat het ook in andere opzichten een complexe materie is. In hoeverre is het denkbaar dat de provincie de regie neemt door een taskforce in te richten waarin de provincie, het waterschap, de gemeente Bunschoten en daarnaast mogelijk ook een aantal externe experts zich gezamenlijk bezinnen op een voortvarende aanpak van dit probleem?

Antwoord:

Er wordt op dit dossier al nauw samengewerkt. De direct betrokken bevoegde gezagen, te weten gemeente Bunschoten/RUD Utrecht (m.b.t. Besluit bodemkwaliteit en art. 13 Wet bodembescherming), provincie Utrecht (m.b.t. Wet bodembescherming), Rijkswaterstaat (m.b.t. Waterwet, randmeren) en de handhavende afdeling van Waterschap Vallei en Veluwe (m.b.t. het achterliggende oppervlaktewater), worden door de uitvoerende afdeling van het waterschap (IPM-team) goed op de hoogte gehouden van de voortgang en planning van de werkzaamheden. Zij worden daarin ondersteund door gerenommeerde adviesbureaus op het gebied van bodemverontreiniging. Genoemd waterschap is inmiddels bezig met de voorbereiding van de verwijderingsvariant, zowel bestuurlijk, technisch als financieel. Op 4 september a.s. is hierover een bestuurlijk overleg gepland. Daarnaast is onlangs door Wageningen Environmental Research en het RIVM een studie uitgevoerd naar de landbouwkundige en ecologische risico's van de Thermisch Gereinigde Grond-toepassing. Hieruit blijkt dat in de huidige (beheerste) situatie de risico's beperkt zijn. Zie hiertoe ook onderstaande link: <https://www.rivm.nl/nieuws/beperkte-risicos-door-zouten-rond-dijk-in-bunschoten>.

Omdat er momenteel op een positieve manier wordt samengewerkt is het instellen van een taskforce ons inziens niet nodig.

4. Wie was aanvankelijk verantwoordelijk voor het controleren van deze grond op vervuilende stoffen?

Antwoord:

Dat is de gemeente op grond van het Besluit bodemkwaliteit. Bij het transporteren en toepassen van grond wordt gewerkt met certificaten. Het blijkt dat de (thermisch gereinigde) grond, in tegenstelling tot wat het certificaat aangeeft, verontreinigd is. De landelijke Inspectie Leefomgeving en Transport die, samen met de certificerende instellingen en omgevingsdiensten, er op toeziet dat reinigers volgens de regels van het Besluit bodemkwaliteit werken, heeft al de nodige actie ondernomen richting de reiniger en leverancier van de grond.

5. Wie moet dit herstelproject gaan betalen?

Antwoord:

Het waterschap heeft dit project in opdracht van het Hoogwaterbeschermingsprogramma uitgevoerd. Zij heeft de leiding in het ongedaan maken van de verontreiniging op zich genomen en zal ongetwijfeld kijken of (een deel van) de kosten nog te verhalen is, resp. zijn op anderen. Daarnaast wordt een subsidieaanvraag richting het Hoogwaterbeschermingsprogramma voorbereid. De provincie heeft in dit dossier geen financiële verplichtingen.

6. Spelen afwegingen rond de kosten een rol in het zo langdurig blootstellen van de omgeving aan vervuilde grond, grondwater en oppervlaktewater?

Antwoord:

Nee. Het vinden van een oplossing neemt veel tijd in beslag. Zorgvuldigheid bij het aanvragen van de vergunningen die nodig zijn voor de uitvoering en de planning van de werkzaamheden staat voorop. Er wordt onderzoek gedaan naar de lokale verontreinigingssituatie en de afzet- of hergebruiksmogelijkheden van de verontreinigde grond.

De verontreiniging vanuit de Thermisch Gereinigde Grond naar de omgeving wordt momenteel beheerst door o.a. het afdammen van de aan de teensloot grenzende poldersloten, het actief doorspoelen van de sloten, het niet gebruiken van slootwater voor veedrenking, aangepast baggerbeheer en het monitoren van het elektrisch geleidingsvermogen in het slootwater (indicator voor de aanwezigheid van zouten). Uit bovengenoemde risico-evaluatie blijkt, dat in de huidige (beheerste) situatie de landbouwkundige en ecologische risico's beperkt zijn.

Hoogachtend,

Gedeputeerde staten van Utrecht,

Voorzitter,

Secretaris,